

**WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH
I OBYWATELSKICH**

INFORMACJA

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.) za 2013 rok.**

OSTROŁĘKA MARZEC 2014 r.

I N F O R M A C J A

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.) za 2013 rok.**

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.).

Zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy zezwolenia są wydawane po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy.

Na terenie miasta Ostrołęki obowiązuje uchwała Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z § 1 ww. uchwały na terenie miasta Ostrołęki może znajdować się 65 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4, 5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 77 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Natomiast § 2 uchwały zabrania usytuowania na terenie miasta Ostrołęki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości mniejszej niż 100 m od obiektów kultu religijnego, szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo - wychowawczych i opiekuńczych.

Odległości te mierzone są wzdłuż najkrótszych ciągów jezdnych i pieszych, pomiędzy wejściem do obiektu, a wejściem do punktu sprzedaży napojów alkoholowych. Przez ciągi jezdne rozumie się istniejące ulice, a przez ciągi piesze istniejące chodniki.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje:

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 2) powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Do wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych należy dołączyć:

- 1) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych,
- 2) pisemną zgodę właściciela, użytkownika, zarządcy lub administratora budynku, jeżeli punkt sprzedaży będzie zlokalizowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym,
- 3) decyzję właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, potwierdzającą spełnienie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2013 r. do Urzędu Miasta Ostrołęki wpłynęło 128 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

pozytywnie zostały załatwione 94 wnioski, w tym wydano:

- 1) na sprzedaż w placówkach handlowych:
  - 61 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
  - 25 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
  - 24 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 2) na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych:
  - 26 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
  - 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
  - 13 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 3) 1 zezwolenie na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w wagonach restauracyjnych i bufetach w pociągach,
- 4) 9 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez rozrywkowych, festynów, koncertów.

Natomiast dla 34 przedsiębiorców, ze względu na brak limitu punktów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu wydano 63 decyzje odmowne. Od decyzji odmawiających wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ze względu na brak limitu punktów, zostały wniesione 2 odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce, które utrzymało je w mocy.

Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, występuje się o opinię do Zarządów Osiedli, na terenie których mają być uruchomione punkty sprzedaży. Natomiast w przypadku wniosków przedsiębiorców, którym upływa termin ważności zezwoleń i zwracają się o ponowne ich wydanie, występuje się do Komendy Miejskiej Policji oraz do Straży Miejskiej o informację, czy funkcjonowanie placówki nie powodowało zakłóceń porządku publicznego.

W placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych pracownicy Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich oraz Straży Miejskiej przeprowadzają systematyczne kontrole. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz przestrzeganie nakazu zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu.

Przedmiotem kontroli jest także utrzymywanie porządku publicznego w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy oraz przestrzeganie warunków zawartych w zezwoleniu.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2013 roku w placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych przeprowadzono ogółem 62 kontrole. W czasie kontroli stwierdzono niedopełnienie w 6 placówkach obowiązku uwidocznienia informacji o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych. We wszystkich przypadkach zalecono niezwłoczne uzupełnienie braków. W czasie kontroli, w żadnym punkcie sprzedaży alkoholu, nie stwierdzono przypadku jego sprzedaży osobom niepełnoletnim. Zarówno właściciele, jak i zatrudniani sprzedawcy oświadczają, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy, żądają okazania dokumentu stwierdzającego jego wiek.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowały:

- 1) 104 punkty prowadzące detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) 60 punktów prowadzących gastronomiczną sprzedaż napojów alkoholowych.

Lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z porównaniem do roku 2012 obrazuje poniższe zestawienie:

Osiedle	2012 r.		2013 r.	
	Sklepy	Gastronomia	Sklepy	Gastronomia
"Stare Miasto,,	6	16	7	13
"Łazek"	6	5	5	5
"Leśne"	3	-	3	-
"Starosty Kosa"	4	3	4	2
"Śródmieście"	11	20	11	19
„Sienkiewicza,,	4	3	4	2
"Łęczysk"	5	1	4	1
"Parkowe"	10	4	10	4
"Traugutta"	4	3	4	2
"Witosa"	6	4	5	3
"Wojciechowice"	8	6	7	5
"Centrum"	22	2	21	-
"Stacja"	11	4	11	2
„Dzieci Polskich"	7	4	6	2
"Pomian"	2	-	2	-
"Bursztynowe"	-	-	-	-
Ogółem	109	75	104	60

Placówki ze sprzedażą napojów alkoholowych rozmieszczone są w poszczególnych rejonach miasta, w stosunku do liczby mieszkańców, raczej równomiernie.

Jedynie na terenie Osiedla „Śródmieście” i „Stare Miasto” jest największe zagęszczenie placówek gastronomicznych (19 i 13 punktów), natomiast na terenie Osiedla „Centrum,, zlokalizowanych jest najwięcej sklepów (21 punktów).

W porównaniu do stanu punktów sprzedaży na dzień 31 grudnia 2012 r. stwierdzić można, że w 2013 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zarówno przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (15 punktów), jak i przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (5 punktów), uległa znacznemu zmniejszeniu. Ogółem 36 przedsiębiorców zrezygnowało z prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych, wydano 66 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń. Natomiast dla 11 przedsiębiorców wydano 30 decyzji zmieniających zezwolenia.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. w limicie punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży pozostały do rozdysponowania 2 punkty, natomiast w limicie punktów sprzedaży napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, 26 wolnych punktów. Informacja o wolnych limitach punktów sprzedaży napojów alkoholowych każdorazowo zamieszczana jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

W związku z wielokrotną odmową wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przedsiębiorcy zwrócili się do Prezydenta Miasta Ostrołęki o podjęcie inicjatywy w sprawie zmiany uchwały Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, poprzez zwiększenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Przedsiębiorcom udzielono odpowiedzi, że liczba mieszkańców Ostrołęki, w stosunku do lat ubiegłych, uległa nieznacznemu zmniejszeniu, więc nie zachodzą przesłanki do zwiększenia ustalonego limitu.

W związku z tym, że Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 r. przyjęty przez Radę Miasta uchwałą Nr 374/XXXVI/2012 z dnia 27 grudnia 2012 r. określał zadanie gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi

poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności w zakresie szkód zdrowotnych i dostępności alkoholu, nie zostały podjęte działania zmierzające do zwiększenia limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Za wydane zezwolenia pobierane są opłaty w określonej wysokości:

- 1) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 525 zł na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) 2.100 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,
- 4) za jednorazowe zezwolenia w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń.

Opłata podstawowa dotyczy przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, obowiązani są do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży alkoholu w roku poprzednim przekroczyła:

- 1) 37.500 zł dla napojów o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa – wnosi opłatę w wysokości 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 2) 37.500 zł dla napojów o zawartości od 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) - wnosi opłatę w wys.1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 3) 77.000 zł dla napojów o zawartości powyżej 18 % alkoholu – wnosi opłatę w wysokości 2,7 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim.

Opłaty wnoszone są na rachunek urzędu w każdym kolejnym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem, w trzech równych ratach w terminach do dnia 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego. W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłatę dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

W przypadku niezłożenia oświadczenia lub niedokonania opłaty w określonej wysokości i określonym terminie, na podstawie art. 18 ust. 12 pkt. 5 ustawy, następuje wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przedsiębiorca, któremu zezwolenie wygasło z przyczyn określonych w ust. 12 pkt. 5 ustawy, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

W 2013 roku wydano decyzje o wygaśnięciu zezwoleń dla 14 przedsiębiorców, którzy nie uiszcili opłaty w terminie określonym ustawą. Od decyzji o wygaśnięciu zezwoleń żaden przedsiębiorca nie wniósł odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce.

Z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2013 roku naliczono opłaty na łączną kwotę 935.476,36 zł. W porównaniu do roku ubiegłego, w którym wpływy z opłat wyniosły 891.667,49 zł, stwierdzić można, że pomimo zmniejszenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, środki uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uległy nieznacznemu zwiększeniu.

Pozyskane środki są przeznaczone na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, które zgodnie z art. 4¹ ustawy należą do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Powyższe zadania w 2013 r. realizowały m.in. następujące podmioty.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest samorządową jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania z zakresu interwencji kryzysowej i specjalistycznego poradnictwa. Jako samodzielna jednostka organizacyjna Miasta Ostrołęki funkcjonuje od 7 listopada 2006 r. zgodnie z art. 19 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), który wskazuje, że prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu.

Podstawowym celem działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej oraz zapewnienie schronienia osobom i rodzinom z terenu miasta Ostrołęki, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie. Naczelną zasadą, którą kierują się pracownicy OIK jest udzielanie natychmiastowej pomocy każdej osobie, która zgłosi się do Ośrodka, a także osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, jeśli pracownicy Ośrodka zostaną o takiej sytuacji poinformowani. Ośrodek pełni rolę ratowniczą, interwencyjną i terapeutyczną. Obowiązuje w nim dyskrecja i indywidualne podejście do klientów. Pomoc udzielana jest adekwatnie do potrzeb klienta i możliwości Ośrodka.

I. Podstawowe zadania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce określa statut (uchwała Nr 291/XLI/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 27 listopada 2008 r.) oraz regulamin organizacyjny Jednostki.

Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce należy między innymi:

- 1) Interwencja kryzysowa stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
- 2) Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

- 3) Poradnictwo prawne, realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
- 4) Poradnictwo psychologiczne realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.
- 5) Poradnictwo rodzinne obejmujące szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
- 6) Terapia grupowa realizowana przez funkcjonowanie grup samopomocowych lub grup wsparcia.
- 7) Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Zatrudnienie kadry:

W 2013 r. OIK w Ostrołęce zatrudniał w ramach stosunku pracy 7 pracowników, w tym: psychologa, trzech pedagogów, terapeutę (z obowiązkami koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), księgową (1/4 etatu) i kierownika.

W 2013 r. w ramach umów cywilno-prawnych zatrudniano w OIK 13 osób, w tym:

- prawnika, który udzielał porad prawnych klientom Ośrodka oraz udzielał obsługi prawnej OIK;
- trzech pracowników socjalnych, którzy w ramach swoich obowiązków zobowiązani byli do: pełnienia dyżurów w siedzibie Ośrodka w przypadku przebywania w Ośrodku osoby, której udzielano schronienia, udzielania kompleksowej pomocy osobie przebywającej w schronieniu (poprzez zorganizowanie posiłku, udzielanie pierwszej pomocy psychologicznej, przeprowadzania wywiadów środowiskowych z osobami przebywającymi w schronieniu), inicjowania i prowadzenia grup samopomocowych w siedzibie Ośrodka oraz do pełnienia dyżurów pod telefonem interwencyjnym w dni robocze poza godzinami pracy Ośrodka oraz dni wolne od pracy;
- specjalistę do prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób nieradzących sobie z agresją (stosujących przemoc),
- koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, który koordynował i nadzorował spotkania grup roboczych (zatrudniony od 01.01.2013 r. do 30.06.2013 r. w ramach ostrołęckiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010 - 2016),

- lekarza psychiatrę, do diagnozowania klientów OIK wymagających wizyty u takiego specjalisty oraz do udzielania wskazówek pracownikom OIK do dalszej pracy z klientami,
- dwóch specjalistów do prowadzenia grup wsparcia dla Dorosłych Dzieci Alkoholików i dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej,
- osobę do prowadzenia spraw pracowniczych Ośrodka oraz sporządzania sprawozdawczości w tym zakresie,
- informatyka do: sprawdzania i usuwania nieprawidłowości w pracy systemów komputerowych w OIK, wymiany niesprawnych urządzeń komputerowych, aktualizacji oprogramowania na stanowiskach pracy, wykonywania kopii bezpieczeństwa danych systemu księgowo-płacowego i finansowego, konfiguracji bezprzewodowego punktu dostępu sieci komputerowej, instalacji oprogramowania antywirusowego,
- osobę sprzątającą,
- pracownika do wykonania prac remontowych w pomieszczeniach Ośrodka tj.: naprawa uszkodzonego tynku, malowanie ścian i sufitów, montaż urządzeń elektrycznych i inne drobne prace wynikłe podczas remontu.

III. Informacja o działalności OIK oraz formach udzielanej pomocy.

O formach udzielanej pomocy przez OIK mieszkańcy Ostrołęki informowani byli poprzez portal internetowy, poprzez ulotki oraz współpracujących z OIK funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów szkół i służbę zdrowia.

1. Praca terapeutyczna.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzona była indywidualna praca terapeutyczna:

- z osobami doznającymi przemocy,
- z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- ze świadkami przemocy domowej,
- z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi,
- z osobami, które utraciły bliskie osoby,
- z osobami, które miały myśli samobójcze,
- z osobami z problemami małżeńskimi,
- z osobami, które mają problemy z dziećmi,
- z osobami, które mają problemy zdrowotne,
- z osobami, które mają trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym,

- z osobami, które straciły pracę.

Przyczyny udzielanej pomocy oraz liczba osób objętych pomocą:

- przemoc - 221, (fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna, wyrzucenie z mieszkania), alkoholizm – 193; współuzależnienie – 65; utrata bliskiej osoby – 3; konflikty- 94; problemy wychowawcze - 25; bezdomność - 2; trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym - 20; inne uzależnienia – 20; pozostałe problemy - 129. **Łącznie 772 porad.**

2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jako jednostka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego udzielał:

a) Porad prawnych:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce zatrudnia prawnika z Kancelarii Adwokackiej w Ostrołęce, który w ramach zawartej umowy - zlecenie udziela klientom OIK oraz mieszkańcom miasta Ostrołęki porad prawnych - we wtorki i piątki w godzinach od 16⁰⁰ do 18⁰⁰. W 2013. r. udzielono porad prawnych **316** osobom.

b) Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym:

Pedagogicznego:

Pedagodzy zatrudnieni w OIK w ramach swoich obowiązków udzielali porad w sprawach rozwiązywania problemów rodzinnych. Pedagodzy pracują w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ponadto każdy z nich raz w tygodniu dyżuruje w Ośrodku do godziny 20⁰⁰.

W 2013r. udzielono **263** rodzinom porad pedagogicznych, w tym osób w rodzinach było **653**.

W **179** przypadkach pedagodzy podjęli działania z zakresu interwencji kryzysowej (**586** osób w rodzinach).

W **8** przypadkach udzielono pomocy w formie terapii rodzinnej i mediacji małżeńskiej.

Psychologicznego:

W ramach swoich obowiązków psycholog zatrudniony w OIK podejmował różnego rodzaju działania, między innymi udzielił:

- poradnictwa psychologicznego **135** rodzinom (liczba osób w rodzinie **474**),
- wsparcia psychologicznego **160** osobom podczas **399** indywidualnych spotkań terapeutycznych,
- interwencji kryzysowej **12** rodzinom (**48** osób w rodzinie),
- terapii rodzinnej w **30** przypadkach.

W zależności od problemu przedstawionego przez klientów specjaliści OIK kierowali osoby do:

- lekarza psychiatry dziecięcego oraz dla osób dorosłych, prawnika, Sądów, Prokuratury, kuratorów, dzielnicowych KMP, psychologa dziecięcego, szpitala psychiatrycznego dla dzieci i dorosłych, ośrodków leczenia uzależnień i współuzależnień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Urzędu Miasta, MKRPA, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

c) Udostępnienie pomieszczeń do kontaktów dzieci z rodzicem, zgodnie z postanowieniami Sądu.

W OIK odbywają się również spotkania dzieci z rodzicami, którzy na podstawie postanowienia Sądu mają prawo do kontaktów z dziećmi. W 2013 r. odbywały się spotkania trzech ojców z dziećmi. Obecnie spotkania nadzorują kuratorzy Sądowi lub pracownicy OIK.

3. Telefon interwencyjny 0 506 029 478

Numer telefonu interwencyjnego podany jest na ulotkach informacyjnych OIK oraz znany jest Policji, Straży Miejskiej, Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Ostrołęce i innym instytucjom pomocowym oraz mediom. Osoby wymagające schronienia mogą, za pośrednictwem ww. instytucji lub kontaktując się bezpośrednio bądź telefonicznie z Ośrodkiem, skorzystać z zakwaterowania w OIK bez względu na porę dnia i nocy.

W ubiegłym roku dyżury pod telefonem interwencyjnym, w godzinach nocnych i w dni świąteczne, pełnili pracownicy socjalni zatrudnieni w formie umowy – zlecenia.

4. Grupy samopomocowe i wsparcia.

W 2013 r. przy OIK funkcjonowały **3 grupy samopomocowe**: dla osób doznających przemocy domowej, dla Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Wszystkie Grupy działały na zasadzie grup otwartych. Dwie Grupy: DDA i dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, zostały wsparte pomocą specjalistów, którzy na podstawie opracowanych programów edukacyjno-terapeutycznych prowadzili cotygodniowe spotkania.

Grupa dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej liczyła 5 osób i realizowała program od października do grudnia 2013 r. Zrealizowała cel główny, jakim było uzyskanie wiedzy na temat zjawisk towarzyszących sytuacji kryzysowej. Uczestniczki na spotkaniach pracowały nad uzyskaniem zmian we wszystkich obszarach funkcjonowania osoby w kryzysie. W konsekwencji doprowadziły do zatrzymania kryzysu i zaplanowania zmian w swoim życiu.

Grupa DDA: Właściwą terapię DDA poprzedziły indywidualne konsultacje, w których uczestniczyło 13 osób (w tym 3 mężczyzn i 10 kobiet). Z różnych względów, np.: leczenie psychiatryczne, obowiązki związane z pracą zawodową, pozostawanie w innej terapii, niepełnoletność, wyjazd do pracy za granicę, ostatecznie terapię rozpoczęła grupa 4 osób. Praca przebiegała zgodnie z przyjętym planem, tematy spotkań zostały zrealizowane, a założone cele osiągnięte. Uczestnicy w dużo większym stopniu zrozumieli swoje uczucia, zachowania i relacje. U wszystkich osób uczestniczących w zajęciach zaobserwowano zmiany w postrzeganiu siebie, swojej rodziny, chęć wzięcia odpowiedzialności za własne, dorosłe życie. W indywidualny sposób wprowadzają zmiany w swoim życiu, w ocenach, reakcjach, działaniach.

Grupa dla osób doznających przemocy w rodzinie W ciągu całego roku 2013 ze wsparcia grupy skorzystało 25 osób. Grupa miała charakter otwarty, spotkania odbywały się raz w tygodniu, brało w nich udział od 2 do 6 osób. Działalność grupy była wsparta pomocą trzech pracowników socjalnych, którzy opracowali wspólnie z uczestnikami program Grupy. Głównym celem Grupy stało się zaprzestanie przemocy w rodzinie poprzez odbudowanie zniszczonych wartości, zapewnienie wsparcia i akceptacji innych członków grupy, odzyskanie wiary, że przemoc nie jest bezkarna jeśli o to sami zadbamy. W czasie spotkań w grupie opiekunowie zauważyli zmiany w zachowaniu uczestniczek. Panie poczuły większą sprawczość i kontrolę nad swoim życiem, odzyskały wiarę w siebie i poprawę własnego losu. Wydobyły z siebie i poznały własne zasoby umożliwiające podjęcie działań zmierzających do zmiany. Poznały strategie obronne w walce ze sprawcą przemocy domowej. Nauczyły się poruszać w sieci instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją.

W OIK funkcjonowała również **grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją** (stosujących przemoc). Głównym celem było dostarczenie wiedzy, nabywanie umiejętności oraz modelowanie zachowań konstruktywnych u uczestników, w kierunku zaprzestania stosowania przemocy. Rezultatem pracy grupy było całkowite zaprzestanie przemocy fizycznej, znaczne ograniczenie przemocy psychicznej, zaprzestanie stosowania agresji werbalnej, zwiększenie wiedzy na temat form przemocy, cykli przemocy, zachowań przemocowych, wzrost zachowań asertywnych, lepsza umiejętność radzenia sobie ze złością.

W ciągu całego roku z pomocy specjalisty skorzystało **12 osób** (w tym 1 kobieta i 11 mężczyzn). Trzy osoby przepracowały cały program, dwie osoby są w trakcie realizacji programu. Dwie osoby odbyły tylko wstępną konsultację do programu. Pozostałe 4 osoby zrezygnowały ze spotkań w trakcie programu. Specjalistka prowadząca Grupę udzielała również w czterech przypadkach konsultacji partnerom uczestników programu.

6. Punkt konsultacji psychiatrycznej.

W 2013 roku zatrudniano w OIK lekarza psychiatrę, który udzielał porad klientom OIK oraz pracownikom Ośrodka udzielał wskazówek do dalszej pracy z klientami. Lekarz był do dyspozycji raz w tygodniu lub każdorazowo na umówioną wizytę (w przypadku pilnej konsultacji). W minionym roku do konsultacji psychiatrycznych zakwalifikowano **34 osoby** (w tym 24 kobiety i 10 mężczyzn), z których przeważająca liczba wymagała jak najszybszego włączenia leczenia farmakologicznego oraz podjęcia odpowiedniej psychoterapii. 20 osób zostało przeniesionych do leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego; 7 osób, po rozpoznaniu, zostało skierowanych do Poradni Leczenia Uzależnień; 5 osób skierowano do Poradni Rehabilitacyjno-Readaptacyjnej „Nadzieja”, w celu podjęcia terapii dla osób współzależnionych oraz 1 osobę w celu podjęcia leczenia od substancji psychoaktywnych. Pacjenci często decydują się na zgłoszenie się do OIK w celu przyspieszenia leczenia psychiatrycznego z uwagi na odległe terminy w poradniach psychiatrycznych. W odniesieniu do poprzedniego roku 2012, wzrosła liczba osób deklarujących wewnętrzną potrzebę leczenia psychiatrycznego, natomiast nadal pacjenci nie są przekonani co do konieczności i skuteczności leczenia psychoterapeutycznego.

7. Udzielanie schronienia osobom w sytuacji kryzysowej.

W ramach działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielane jest schronienie osobom, które doznają przemocy. Mogą one skorzystać z czasowego schronienia w celu izolacji od sprawcy. Osoby te mają zapewnione bezpieczeństwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Czas schronienia wynosi do 3 miesięcy. W czasie pobytu w OIK zakwaterowane osoby, wspólnie z pracownikami przygotowują i wcielają w życie plan naprawy kryzysowej sytuacji i wyjścia z przemocy.

W 2013 r. skorzystało z tej formy pomocy **5 osób**: w tym **3** kobiety i **2** dzieci. Okres zamieszkiwania ogółem przez te osoby wynosił 203 świadczeń, gdzie za jedno świadczenie należy przyjąć 1 nocleg. Ze schronienia w OIK korzystały głównie matki z dziećmi w sytuacji przemocy w rodzinie. Prowadzona była z nimi praca terapeutyczna.

8. Działania OIK w zakresie profilaktyki i edukacji.

W szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych przeprowadzono akcję profilaktyczno-informacyjno-edukacyjną poprzez rozprowadzanie ulotek dotyczących działalności OIK.

We współpracy z pedagogiem Zespołu Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej w III Liceum Ogólnokształcącym w Ostrołęce psycholog OIK przeprowadził cykl spotkań profilaktycznych na temat: „Przemoc, jej formy, co to jest procedura Niebieskie Karty”. W zajęciach wzięło udział 7 klas, łącznie w spotkaniach wzięło udział **113** licealistów. Przeprowadzone zostały również pogadanki z dziewczętami na temat: „Jak rozpoznać przyszłego sprawcę przemocy? Zdrowe partnerstwo”. W takich zajęciach profilaktycznych wzięło udział **107** licealistek z pięciu klas.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Ostrołęce, psycholog OIK przeprowadził dla **74** uczniów zajęcia na temat: „Jak rozpoznać przyszłego sprawcę przemocy. Przemoc w rodzinie” oraz z rodzicami uczniów na temat: „Rodzina a zachowania ryzykowne młodzieży. Instytucje wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny”.

Dla młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 im. 5 Pułku Ułanów Zasławskich w Ostrołęce psycholog OIK przygotował spotkania profilaktyczne z tematyki agresji i przemocy. W pogadankach uczestniczyło **141** uczniów z 6 klas.

Dla słuchaczy programu „Szkoła Promocji Zdrowia”, na prośbę koordynatora Programu, psycholog OIK przeprowadził cykl spotkań z zakresu profilaktyki przemocy. W zajęciach wzięło udział **92** słuchaczy.

9. Działania koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w mieście Ostrołęka na lata 2010 – 2016 w OIK jest zatrudniony koordynator ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem pracy koordynatora było zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie.

Zadaniem koordynatora było również:

- nadzorowanie terminowej i właściwej realizacji zadań Grup Roboczych zajmujących się procedurą „Niebieskich Kart”,

- usprawnianie współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie i wypracowanie procedur pomocowych w rodzinach dotkniętych przemocą,
- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy,
- motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej procedury „Niebieskiej Karty”,
- koordynowanie spotkań grup roboczych,
- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie interwencji w środowisku mających na celu powstrzymanie przemocy.

Funkcjonowanie grup roboczych pozwala na: bardziej wnikliwą ocenę sytuacji klientów, budowanie i doskonalenie współdziałania pomiędzy specjalistami w obszarze przemocy w rodzinie, większą możliwość zajęcia się wieloma sprawami i problemami adekwatnie do potrzeb poszczególnych członków rodziny i danej sytuacji, inne spojrzenie na problem i wymianę doświadczeń, zapobieganie podejmowaniu działań wykluczających się bądź powielających się, zmniejszenie możliwości manipulacji, uzyskanie wsparcia dla osób pomagających (przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu).

W okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. wszczęto **99** przypadków procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:

- 87 założone przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce,
- 9 założonych przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (MOPR i OIK),
- 3 założone przez pracowników ochrony zdrowia.

W **28** rodzinach procedura była wszczynana dwukrotnie.

W **58** rodzinach procedura była kontynuowana z roku 2012.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” do wszczętych procedur Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy powołała **99** grup roboczych, które na **353** spotkaniach dokonywali diagnozy przypadków i wspólnie z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie ustalali plan pomocy dla rodziny. Ogółem wysłano **149** wezwań do osób stosujących przemoc i **190** zaproszeń do osób doznających przemocy. Wypełniono **99** formularzy „Niebieska Karta C”

z osobami doznającymi przemocy i **93** formularzy „Niebieska Karta D” z osobami stosującymi przemoc.

W skład grup roboczych wchodziło:

- 14 funkcjonariuszy KMP w Ostrołęce,
- 20 pracowników socjalnych MOPR w Ostrołęce,
- 2 członków Miejskiej Komisji RPA,
- 4 pedagogów ostrołęckich szkół,
- 1 psycholog szkolny,
- 6 kuratorów sądowych i społecznych,
- 6 pracowników OIK,
- 1 prokurator,
- 3 asystentów rodziny.

W spotkaniach grup roboczych brały udział osoby, których problem przemocy bezpośrednio dotyczy. Wspólnie ze specjalistami ustalali plan pomocy dla rodziny. Każda z osób była informowana o możliwości skorzystania z pomocy: psychologicznej, prawnej, poradnictwa rodzinnego, medycznego i zawodowego oraz z różnych form świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W czasie pracy grup roboczych między innymi zostały podjęte następujące działania i decyzje:

- złożono 3 powiadomienia do Prokuratury Okręgowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- 5 osób zdecydowało się złożyć wniosek rozwodowy,
- 14 osób zmotywowano do udziału w grupie samopomocowej dla osób doznających przemocy domowej,
- 6 osób zaczęło uczęszczać na grupę korekcyjno-edukacyjną dla osób nieradzących sobie z agresją (stosujących przemoc),
- 7 osób wyrokiem Sądu zostało skazanych z art. 207 KK,
- 8 osób podjęło leczenie odwykowe,
- 12 osób doznających przemocy w rodzinie wyprowadziło się od sprawcy przemocy,
- 2 osoby stosujące przemoc otrzymały sądową eksmisję z mieszkania.

W 2013 r. zostało zamkniętych **109** „Niebieskich Kart”.

10. Szkolenia, w których uczestniczyli pracownicy OIK:

- Ukończenie Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie II° organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - 1 pracownik,
- Ukończenie kursu specjalistycznego „Trener grupowy – treningu zastępowania agresji (ART) organizowane przez Psychologiczne Centrum Rozwoju w Lublinie – 1 pracownik,
- Udział w szkoleniu „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie” zorganizowanym przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie - 2 pracowników,
- Udział w szkoleniu „Koncepcja Sali Doświadczania Świata (Snoezelen) – teoria i praktyka” zorganizowanym przez DPS w Ostrołęce - 1 pracownik.

11. Rola innych podmiotów w realizacji zadań OIK (z uwzględnieniem organów administracji publicznej):

W dniu 27 stycznia 2011r., Zarządzeniem Nr 16/11 Prezydent Miasta Ostrołęki powołał Zespół Interdyscyplinarne. Przewodniczącą ZI została kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej, spotkania Zespołu odbywają się w siedzibie Ośrodka. Poprzez spotkania ZI zacieśnia się współpraca pomiędzy instytucjami, następuje większa koordynacja działań w indywidualnych przypadkach przemocy, co powoduje podniesienie skuteczności tych działań.

Prezydent Miasta Ostrołęki w dniu 8 marca 2011 r. podpisał również porozumienie w sprawie budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz utworzenia zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Ostrołęce z: Sądem Okręgowym i Rejonowym w Ostrołęce, Prokuraturą Okręgową i Rejonową w Ostrołęce, z Komendą Miejską Policji w Ostrołęce, z NFZ Delegatura w Ostrołęce, Samodzielnym Zespołem Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrołęce, Mazowieckim Kuratorium Oświaty – Delegatura w Ostrołęce, Parafią Rzymsko-Katolicką p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce oraz TPD Oddział Ostrołęka. Wszystkie ww. instytucje, stowarzyszenia i kościoły współpracują ściśle z OIK.

Ponadto Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce realizował swoje zadania we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Placówką Pieczy Zastępczej „Korczakówka” w Ostrołęce, Zespołem Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołami –

pedagogami i psychologami szkolnymi, Stowarzyszeniem „Nadzieja”, zajmującym się przeciwdziałaniem narkomanii, Całodobowym Oddziałem Terapii Uzależnień (od alkoholu).

IV. Dopuszczenie i utrzymanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W ramach otrzymanych środków finansowych dokonywane były również bieżące opłaty za: media, monitoring Ośrodka, użytkowanie telefonu stacjonarnego i komórkowego, Internet, prenumeratę prasy fachowej, udział pracowników w szkoleniach, zakup napojów zgodnie z instrukcją BHP. Ośrodek wyposażony został w meble tj. szafę na dokumenty, stół i rozkładany fotel. Dla potrzeb osób potrzebujących schronienia zakupiono środki czystości oraz drobny sprzęt gospodarstwa domowego. Zakupione zostały również niezbędne materiały biurowe, tonery do urządzeń drukarskich, licencje do programów komputerowych oraz laptop i niszczarka. Wygospodarowano również środki pieniężne na odnowienie trzech pomieszczeń biurowych oraz odnowienie łazienki i przystosowanie pomieszczenia zmywalni na drugą łazienkę - dla pracowników OIK.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2013, poz. 135 ze zm.), a dotyczące wspierania rodziny.

W strukturze ZPWDz funkcjonuje sześć świetlic, w tym trzy, finansowane z ww. środków i są to:

- „Elfy” Plac Dworcowy 4,
- „Gwarek” ul. Hallera 13,
- „Promyk” ul. Padlewskiego 51B.

Do świetlic w przeważającej większości uczęszczają dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane są bez skierowania, a pobyt w świetlicach jest dobrowolny i nieodpłatny. Zgodnie z regulaminem ZPWDz do świetlic uczęszczają dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach można przyjąć dzieci młodsze.

Świetlice są otwarte cały rok od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia dostosowywane są do potrzeb dzieci (maksymalnie 9 godzin, w przedziale czasowym 8.00 – 20.00). Dzieci przychodzą przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. W czasie ferii, wakacji i innych dłuższych przerw w nauce świetlice otwarte są w godz. 8 – 16. Wychowankowie

otrzymują posiłki typu drugie śniadanie, podwieczorek oraz soki, owoce i słodczyce. Posiłki przygotowywane są najczęściej przy współudziale dzieci.

Głównymi zadaniami, ustalonymi przez zespół wychowawców, a jednocześnie adekwatnymi do wymogów ustawy i realizowanymi w placówkach są:

- pomoc w nauce,
- wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi,
- rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego,
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Wymienione zadania realizowane były poprzez podejmowanie niżej wymienionych działań nakierowanych na dziecko i rodzinę:

- zajęcia z elementami socjoterapii kształące umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych, społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym,
- wyrabianie umiejętności spędzania czasu przez dzieci i rodziców podczas wspólnych spotkań,
- angażowanie rodziców w przygotowywanie imprez świetlicowych,
- indywidualne rozmowy z rodzicami, zachęcanie do udziału w życiu dziecka,
- pogadanki tematyczne doskonalące umiejętności radzenia sobie w środowisku rodzinnym dotkniętym problemem alkoholowym,
- swobodne rozmowy i dyskusje zaznajamiające z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka,
- zajęcia ćwiczące precyzowanie i rozwijanie zainteresowań z elementami psychozabawy,
- nauka umiejętności właściwej organizacji i wykorzystania czasu wolnego,
- zajęcia muzyczne i plastyczne, uczestniczenie w imprezach kulturalno – rozrywkowych rozwijających osobowość i wrażliwość estetyczną dzieci,
- jednakowe traktowanie wszystkich dzieci mające na celu zapewnienie akceptacji i bezpieczeństwa,
- pomoc w odrabianiu lekcji, zajęcia edukacyjne i wyrównawcze z wykorzystaniem różnorodnych pomocy dydaktycznych,
- zajęcia z wykorzystaniem elementów treningu interpersonalnego,
- indywidualne i grupowe rozmowy terapeutyczne,
- realizowanie programów profilaktycznych z zakresu uzależnień,

- systematyczne i cykliczne zajęcia z psychologiem, zatrudnionym w ZPWDz,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły – wychowawca i pedagog, pracownicy socjalni MOPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Rady Osiedlowe, asystenci rodziny).

W świetlicach kontynuowany był program „Bajkowe spotkania” mający na celu umacnianie poczucia własnej wartości, naukę skutecznej komunikacji i współpracy w grupie oraz ćwiczenie asertywnego odmawiania. W każdej placówce prowadzone były zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień.

W każdej placówce jest wyznaczony czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi mającymi problemy z nauką. Ważnym elementem pracy świetlic są kontakty wychowawców z rodziną wychowanków. Aby zapoznać rodziców z działalnością placówek, zachęcić do udziału w życiu dziecka i pośrednio nauczyć ich organizacji czasu swoim dzieciom, w świetlicach organizowane były raz na miesiąc spotkania. Rodzice wraz z dziećmi mogli aktywnie uczestniczyć w zabawach integracyjnych, zajęciach plastycznych i kulinarnych, wieczorkach wspomnień, itp. Przedstawiono im też możliwość korzystania z porad psychologa.

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Dzieci wychodziły na wybrane seanse filmowe, do muzeum i na basen, korzystały z dostępnych sal sportowych, a także bawiły się w salonie zabaw. Podczas wakacji wzięły udział w programie „Wakacje z Parkiem Wodnym”, w którym wzięło udział 29 wychowanków.

Wszystkie placówki objęte zostały wsparciem psychologa, który raz w tygodniu przeprowadzał zajęcia z dziećmi na świetlicach. W ciągu 2013 roku zostały zrealizowane trzy programy profilaktyczne:

1. „Ja wśród ludzi” – z zakresu przemocy; cele zrealizowane: nauka sposobów wyładowywania negatywnych emocji, kontrolowanie emocji, komunikowanie się, uświadomienie wagi norm w życiu, nabycie umiejętności rozwiązywania problemów, podniesienie samooceny, nauka budowania sieci wsparcia.
2. „Beeezpieczny internet z owieczkami” – z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu i przemocy internetowej; cele zrealizowane: nabycie wiedzy i umiejętności bezpiecznego używania internetu, m.in. obrona przed wykorzystaniem danych osobowych, niebezpieczne treści w sieci, zawieranie nowych znajomości, reagowanie w przypadku przemocy internetowej.

3. „Dzięki, nie piję” – z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi; cele zrealizowane: poznanie skutków używania alkoholu, poznanie zachowań i sposobów komunikacji w rodzinie z problemem alkoholowym, nauka asertywności.

Realizowany jest również program pomocy psychoedukacyjnej Fundacji Drabina Rozwoju „Grajki-pomagajki”, gdzie dzieci poprzez gry komputerowe, ćwiczenia i zajęcia prowadzone przez wychowawców nabywają oraz trenują podstawowe umiejętności społeczne.

Świetlica „Elfy” mieści się w budynku Dworca Kolejowego. W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik obsługowo – porządkowy pracujący na ½ etatu. W okresie od stycznia do grudnia 2013 r., placówka objęła opieką **28 wychowanków w wieku od 5 do 14 r.ż.**

Świetlica była otwarta w godz.: poniedziałek - 14.00 – 19.00, wtorek - 8.00 - 20.00, środa 11.00 – 20.00, czwartek 8.00 – 17.00, piątek 8.00 – 16.00.

W świetlicy „Elfy” organizowano ciekawe zajęcia plastyczne: „Collage - imiona”, „Wyszywanko na papierze”, „Pisanki, malowanki, wyklejanki”, „Rok Juliana Tuwima”, „Projekt „żywej” dekoracji jesiennej”, „Tekturowa płaskorzeźba”, „Zmywane obrazki”. Przeprowadzono pogadanki tematyczne: „Moje prawa i obowiązki - zapoznanie się z ideą Konwencji Praw Dziecka”, „W co bawiły się dzieci dawniej i dziś”, „Jak możemy pomóc zwierzętom przetrwać zimę?”, „Pamiętajmy o bezpiecznej zabawie podczas wakacji”. W celu integracji społeczności świetlicowej przeprowadzono szereg zajęć z zabawami: „Na bezludną wyspę zabiorę”, „Historyjka z pierwszych imion liter”, „Niedokończone zdania”, „Skojarzenia”, „Pierścionek”. Organizowano też imprezy wspólnie z innymi świetlicami ZPWDz: „Thusty czwartek”- integracyjny bal karnawałowy z udziałem świetlic „Słodziaki” i „Gwiazdki” oraz spotkanie integracyjne w świetlicy „Słodziaki” i wspólne wyjście na pizzę.

Świetlica „Gwarek” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zatrudniony jest tam jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Placówka w okresie od stycznia do grudnia 2013 r. objęła opieką **29 dzieci** w wieku od 6 do 16 roku życia.

W pierwszym półroczu świetlica była otwarta w godzinach: poniedziałek 10.00 – 18.00, wtorek 8.00 – 18.00, środa 10.00 – 18.00, czwartek 8.00 – 18.00, piątek 8.00 – 16.00. Godziny funkcjonowania placówki w drugim półroczu uzależnione były od przebiegu prac remontowych w budynku spółdzielni mieszkaniowej, w którym mieści się świetlica. Dzieci miały możliwość przebywania w placówce od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 16.00,

w okresie wrzesień – listopad; w godz. 10.00 – 18.00 w poniedziałki i wtorki w grudniu, pozostałe dni tygodnia bez zmian.

Zajęcia z zakresu profilaktyki realizowane były w placówce w czasie wakacji, kiedy nie ma obowiązku odrabiania lekcji, a dzieci przebywają w świetlicy w większych grupach, o jednakowej porze dnia. Zajęcia z tego zakresu to m.in. pogadanki, filmy: „Papierosom powiedz – Nie!”, „Alkohol - droga do nikąd”, „Jestem sobą, mam własne zdanie – asertywność a używki”, „Wakacyjna polisa trzeźwości”, „Wpływ alkoholu na organizm człowieka”.

Wychowawca świetlicy organizował dużo ciekawych zajęć i spotkań. Na szczególną uwagę zasługują: Dzień Babci i Dziadka oraz Dzień Solidarności Międzypokoleniowej, gdzie do udziału, oprócz rodzin wychowanków, zaproszono członków Klubu Seniora „Wrzos”, a także „Wieczorek Wspomnień” – spotkanie integracyjne dla rodziców i dzieci i wspólne oglądanie filmu ze spotkania jasełkowego. Podczas wakacji zorganizowano również wycieczki rowerowe. Do udziału każdorazowo zapraszani byli rodzice.

W świetlicy dzieci uczyły się, bądź doskonaliły umiejętności manualne podczas zajęć plastycznych: „Spotkanie z twórczynią ludową Panią Czesławą Lewandowską”, „Nauka wycinanki w Muzeum Kultury Kurpiowskiej”, „Kwiaty dla wszystkich kobiet” - udział w konkursie plastycznym ogłoszonym przez Klub Lokator, wykonywanie sezonowych dekoracji w pomieszczeniu świetlicy. Dzieci chętnie brały udział w zajęciach wychowawczych: „Zabawy interakcyjne wspomagające wyrażanie własnych postaw i uczuć, budujące pozytywną samoocenę”, „Komu potrzebne są normy i reguły?”, „Świetlica to „My”, „Kto i jak może pomagać?”, „Tworzenie portretu świetlicy”, ocenianie zachowania w świetlicy zgodnie z systemem - „Moja wędrówka po zaczarowanej krainie”. Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w systematycznym prowadzeniu kroniki świetlicy. Pamiętając o zachowaniu bezpieczeństwa podczas wspólnych wyjść wychowanków w czasie ferii i wakacji przeprowadzono dwa cykle zajęć „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”.

Dzieci miały okazję do zaprezentowania się podczas Festynu Rodzinnego Osiedla „Dzieci Polskich” i otwarcia świetlicy „Gwiazdki” odśpiewując piosenkę świetlicową. Czterokrotnie występowały przedstawiając „Jasełka”: w trakcie uroczystego spotkania z okazji Świąt Bożego Narodzenia w świetlicy, wigilii dla Klubu Seniora „Wrzos”, spotkania wigilijnego dla mieszkańców Osiedla Dzieci Polskich i spotkania świątecznego dla dzieci, które pisały listy do Św. Mikołaja.

Do przygotowania spotkania świątecznego i „Jasełek” wychowawca wykorzystał metodę projektu. Zakłada ona stwarzanie możliwości, by dzieci mogły stawać się kreatorami i organizatorami wszelkich działań podejmowanych w placówce, miały możliwość podejmowania ról społecznych w społeczności lokalnej i rozwijania umiejętności życiowych. Realizacja przedsięwzięcia trwała 6 tygodni. Kolejne jego etapy miały na celu zaangażowanie w jak największym stopniu rodziców. Założeniem było dostarczenie dzieciom i rodzicom doświadczeń wzmacniających istniejące pomiędzy nimi więzi.

Świetlica „**Promyk**” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracuje tam trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden na ½ etatu).

W 2013 roku placówka objęła wsparciem **29 wychowanków** w wieku 5 - 16 lat. Świetlicę odwiedza też 10 wychowanków powyżej 16 r. ż., korzystając z wybranych zajęć. W większości rodzice tych dzieci są niewydolni wychowawczo, a rodziny dotknięte są różnymi trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, rodziny niepełne). W związku z tym dzieci uczęszczające do placówki potrzebują dużego wsparcia i zainteresowania ze strony dorosłych.

W okresie styczeń –15 listopad 2013 r. świetlica była otwarta w godzinach: poniedziałek i środa 8.00 – 18.00 , wtorek i czwartek 10.00 – 18.00, piątek 8.00 – 17.00. Od 18.11.2013 r. godziny otwarcia przedstawiają się następująco: poniedziałek - 8.00-19.00, wtorek i środa - 8.00-18.00, czwartek - 8.00-18.30, piątek 8.00-17.00.

Praca w świetlicy „Promyk” w dużej części skupiała się na zapewnieniu dzieciom zorganizowanej opieki wychowawczej, przygotowaniu ich do samodzielności i kształtowaniu właściwej podstawy etyczno-moralnej, wyrabianiu cech charakteru takich jak: pracowitość, zdyscyplinowanie, uczciwość, organizowaniu indywidualnej i zespołowej nauki, udzielaniu pomocy uczniom mającym trudności w nauce, rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań intelektualnych, artystycznych i technicznych, kształtowaniu nawyków kulturalnego zachowywania się w świetlicy i środowisku, nauce asertywnego wyrażania emocji i uczuć, doskonaleniu umiejętności odmawiania i unikania niebezpiecznych sytuacji, wzmacnianiu więzi między rodzicami a dziećmi poprzez oddziaływanie socjoterapeutyczne. Pracę wychowawców od września wspomagała jedna wolontariuszka.

Podejmowane działania mają swoje odzwierciedlenie w organizowanych zajęciach. Na uwagę zasługują zajęcia profilaktyczne: „Uzależnienia niewolą i niszczą”, „Używkom mówimy STOP” – kontynuacja”, „Rodzina – radości i trudności”. Dzieci mają dostęp do

broszur dot. zagrożenia i skutków uzależnień, a raz w miesiącu ma miejsce „Popołudnie z filmem” o tematyce związanej z profilaktyką uzależnień.

W ramach rozwijania zainteresowań i organizacji czasu wolnego dzieci przygotowywały się do wyjazdowych zawodów spławikowych. Wychowawcy często organizowali zajęcia w terenie typu grzybobranie, podchody, ognisko z zabawami, zawody sportowe. Dzieci utrwalają swoje wrażenia, wykonując prace plastyczne różnymi technikami.

Ze świetlicą współpracuje Rada Osiedla „Łazek”, która w tym roku ufundowała dla dzieci pomoce dydaktyczne, gry planszowe i zabawki. Inny przyjaciel świetlicy zorganizował dzieciom profesjonalną sesję zdjęciową w sali i w plenerze, co dało im przede wszystkim dużo radości, ale i możliwość zapoznania ze specyfiką pracy fotografa. Miały też miejsce spotkania z policjantem i ratownikiem WOPR, poświęcone zachowaniu bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji.

W drugim półroczu realizowany był program z elementami pedagogiki zabawy, który miał na celu naukę rozładowania emocji, doskonalenie umiejętności współpracy i komunikacji w grupie oraz umacnianie poczucia własnej wartości.

Reasumując, realizowane zadania miały różnorodny charakter, działania przybierały wielorakie formy i metody pracy. W sposób ciekawy organizowany był czas wolny, pomoc w nauce prowadzona była systematycznie, a szeroki wachlarz zajęć dawał wychowankom możliwość rozwijania zdolności i zainteresowań oraz nabywania społecznie akceptowanych zachowań i nawyków.

Dzięki zajęciom w świetlicach dzieci miały możliwość wszechstronnego rozwoju. Podnoszą swój poziom intelektualny, uczą się otwartości na innych, tolerancji i akceptacji innego człowieka. Przebywanie w środowisku świetlicy daje możliwość rozwoju własnych zainteresowań. Przebywając w świetlicy dzieci uczą się ponoszenia odpowiedzialności za drugą osobę oraz dbałości o wspólne dobro. Dzieci z pełną świadomością mogą liczyć na wyrozumiałość wobec ich problemów, akceptację oraz pomoc dostosowaną do potrzeb.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce realizuje zadania z zakresu działania placówek opiekuńczo – wychowawczych, w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym w Ostrołęce przy ul. Koszarowej 3. W ognisku prowadzone były zajęcia dla 30 dzieci w wieku od 7 do 16 lat, uczniów szkół podstawowych i gimnazjum, od poniedziałku do piątku w godzinach od 12.00 do 18.00. Uczestnicy pochodzą z rodzin dotkniętych problemami społecznymi - alkoholizmem, bezrobociem, rozbięciem rodziny, przestępczością

i ubóstwem. Realizowany był program pt. „Wyrównywanie szans edukacyjnych”, który miał na celu zwiększenie u uczestników samoświadomości i możliwości korekty w obszarze zmiany postaw i nastawienia do siebie oraz otoczenia. W ramach projektu uczestnicy mieli zapewnione: zajęcia kompensacyjno – wyrównawcze i profilaktyczne, wyżywienie (suchy prowiant), opiekę wykwalifikowanej kadry.

Poprzez udział w zajęciach profilaktycznych dzieci nabyły:

- umiejętności konstruktywnego wchodzenia w relacje z innymi,
- umiejętności konstruktywnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- kształtowania adekwatnej oceny siebie oraz poczucia własnej wartości,
- możliwości uczenia się podejmowania decyzji i brania za nie odpowiedzialności,
- umiejętności bezpiecznego odreagowania negatywnych emocji,
- rozwijały swoje zainteresowania i pasje.

W ramach zajęć kulturalno – rekreacyjnych organizowano dyskoteki, bale przebierańców, Dzień Dziecka, Andrzejki. Ponadto 11 dzieci uczestniczyło w koloniach wypoczynkowych w Białym Dunajcu i Jastrzębiej Górze, 13 uczestniczyło w spotkaniu mikołajkowym na UW. Podczas spotkania opłatkowego dzieci otrzymały świąteczne paczki.

Realizacja działań pomogła dzieciom i młodzieży ze środowisk marginalizowanych wkroczyć w życie z większym potencjałem, pozytywnie wpłynęła na ich rozwój osobisty, społeczny i etyczny, a także służyła integracji uczestników, wyzwoliła w nich spontaniczność, mobilizację i aktywność.

Realizacja edukacyjnych programów profilaktycznych

W związku z prowadzeniem w szkołach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych zostały przekazane na realizację zadań środki finansowe w kwocie 100.000,00 zł.

W szkołach prowadzone były programy i zajęcia profilaktyczne, takie jak: „Umiemy mówić NIE!”, „Drugi Elementarz”, „Korekta”, „Szkoła bez przemocy”, „Nie uzależniam się”, „Wybierz sam” „Pułapka uzależnienia”, „Cukierki”, „Śnieżna kula”, „STOP Cyberprzemocy”, „Stop narkotekom, dopalaczom!”, „Eksperyment”, „Uzależnienie – pułapka mojego życia”, „Pierwszy dzwonek”, „Toksyczne siostry”.

Szkolne programy profilaktyczne realizowano we wszystkich placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta Ostrołęki. Realizacja programów polegała przede wszystkim na:

- dostarczeniu dzieciom i młodzieży informacji o szkodliwości alkoholu i innych substancjach uzależniających oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- wskazaniu możliwości unikania tych zagrożeń, sposobów radzenia sobie z nimi,
- przekazywanie wiadomości na temat zdrowego stylu życia bez alkoholu i innych substancji (leków, narkotyków, papierosów).

Celem realizacji programów profilaktycznych było przede wszystkim zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań alkoholowych wykazywanych przez młodzież, w tym:

- ukształtowanie prawidłowych przekonań normatywnych dotyczących picia alkoholu,
- zmniejszenie ryzyka natychmiastowych i odroczonej konsekwencji używania środków psychoaktywnych,
- wzmocnienie innych zachowań pożądaných i zmniejszenie skali przemocy wewnątrz grup,
- identyfikację problemu alkoholowego u niektórych uczestników i wskazanie uzyskania przez nich profesjonalnej pomocy,
- lepsze zrozumienie alkoholowych zachowań otoczenia.

W szkołach organizowano wywiadówki profilaktyczne dla rodziców, w zakresie profilaktyki uzależnień i zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z Internetu. Zapoznano ich z problemami uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz skalą występowania tego zjawiska w naszym mieście. Przekazano informację gdzie można szukać pomocy w przypadku podejrzenia, że dziecko miało kontakt ze środkami uzależniającymi.

Alternatywą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież jest jej udział w prowadzonych zajęciach sportowych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych, rytmiczno - tanecznych, plastycznych, komputerowych, muzycznych. Organizowano dla dzieci i młodzieży liczne konkursy promujące aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego. Ponadto uczniowie uczestniczący w zajęciach pozalekcyjnych korzystali z dożywiania.

Popularną formą przekazu profilaktycznego są spektakle teatralne. Przedstawienia teatralne głównie poruszały problem uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, relacji rodzinnych i społecznych. Z tej formy skorzystało 1.696 uczniów.

W ramach profilaktyki w 2013 roku realizowane były dodatkowe zajęcia rekreacyjno-sportowe pod nazwą „Akademia Orlika”, prowadzone przez nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 2. Jest to projekt realizowany całorocznie, cieszący się dużym zainteresowaniem dzieci

jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Realizacja działań ma na celu promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postaw aktywnego działania. Liczba uczestników zajęć - 40 uczniów.

Dodatkowym działaniem prowadzonym w szkołach z zakresu profilaktyki był koncert zorganizowany przez Prezydenta Miasta Ostrołęki w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1, w którym wzięło udział 284 uczniów. Prezydent był również współorganizatorem rekolekcji ewangelizacyjnych połączonych z działaniami profilaktycznymi. Z tej formy profilaktyki skorzystało 1.300 uczniów ostrołęckich szkół średnich. Ponadto miasto Ostrołęka włączyło się do współorganizacji wypoczynku zimowego w formie dofinansowania pólferii zimowych dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna forma aktywnego wypoczynku w mieście. W trakcie zajęć uczestnicy korzystali z pływalni, kręgielni, mieli zajęcia plastyczne oraz zorganizowaną dyskotekę i wycieczkę do Łomży. W trakcie spotkań pogłębiali m.in. swoją wiedzę z zakresu zagrożeń płynących z używania środków psychoaktywnych. W czasie ferii 140 uczestników spędziło ciekawie i bezpiecznie wolny czas.

Systematycznie w ciągu roku 2013 grupa osób organizowała „Kurs Alfa” dla dorosłych i młodzieży. Działalność grupy opiera się na pomocy mieszkańcom miasta Ostrołęki w walce z alkoholizmem, patologią społeczną, biedą czy innymi uzależnieniami. W 2013 r. zorganizowano dwie edycje kursu dla dorosłych i jedną dla uczniów gimnazjum, akcję „Szlachetna Paczka”, trzy bezalkoholowe dyskoteki dla młodzieży, wyjazd profilaktyczny dla młodzieży połączony z tematami profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych, w szczególności od alkoholu. Dotychczas w kursach wzięło udział 1.200 osób, w wyjazdach wakacyjnych 61 osób, w dyskotekach bezalkoholowych 400 osób. Osobną formą pomocy jest „Szlachetna Paczka”. Wiele osób, które przychodzą na ww. kursy włącza się w dalszą ich organizację i pomoc innym osobom. W ten sposób grupa pod koniec 2013 r. liczyła już 180 osób.

Prezydent Miasta Ostrołęki wspierał działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii programu pod nazwą „Profilaktyka a Ty”. Objął również patronatem i był współorganizatorem XIII Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła 2013”, na którym prezentowano filmy poruszające tematykę patologii społecznych i problemów uzależnień.

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Ostrołęki, przy współudziale Komendy Miejskiej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a także jednostek współpracujących z Miastem został

zorganizowany „**Piknik Trzeźwości**” pod hasłem „**Trzeźwo Myślę**”, który odbył się **21 czerwca 2013 r. na kortach przy Stadionie**. Piknik rozpoczął się biegiem, po ulicach miasta, na dystansie ponad 2 km. W biegu uczestniczyły dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe, reprezentujące różne grupy zawodowe. W trakcie pikniku prowadzono szereg działań edukacyjnych, profilaktycznych, rekreacyjno - sportowych, m.in. gry i zabawy sportowe, występy grup tanecznych, prelekcje i pogadanki związane z promocją zdrowia i trzeźwości. Z uwagi na wysoką temperaturę – ok. 35°C, największą atrakcją, dla dzieci w wieku szkolnym, były węże strażackie. Służące za fontanny.

Miasto Ostrołęka po raz kolejny włączyło się do Ogólnopolskiej Kampanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych – „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”. Zamówiony pakiet materiałów edukacyjnych został przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych. Dyrektorzy placówek oświatowych zostali zaproszeni do współpracy przy realizacji działań. Uczestników poinformowano, iż biorą w niej udział również dzieci z innych samorządów i z kilku tysięcy szkół w Polsce. W ramach kampanii po raz trzeci na terenie Szkoły Podstawowej Nr 6 został zorganizowany piknik, w którym udział wzięli uczniowie klas III i IV, wszystkich ostrołęckich szkół podstawowych. W trakcie pikniku zostały przekazane przewodniki do realizacji kampanii, materiały edukacyjne, w formie ulotek, broszur i plakatów. Prowadzono również szereg konkurencji sportowych m.in. zawody sportowe w piłce nożnej i unihokeju, konkurs plastyczny i muzyczny, turniej wiedzy edukacyjno – profilaktycznej. Wszyscy uczestnicy promowali zdrowy tryb życia w trzeźwości, rozwijali umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, w szczególności gdy dochodzi do prób częstowania alkoholem, papierosami czy narkotykami, jak również promowali ruch na świeżym powietrzu jako alternatywną formę spędzania wolnego czasu.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa się z 10 osób. W 2013 roku Komisja odbyła 19 posiedzeń. Komisja wydawała opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą rady gminy. W 2013 roku wydała 128 opinii pozytywnych dot. zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miasta.

W 2013 r. do Komisji wpłynęło 76 wniosków o skierowanie wskazanej osoby do leczenia odwykowego z czego:

- 65 - od rodzin,
- 1 - z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- 5 - z Sądu Rejonowego,
- 1 - z innych placówek,
- 4 - od kuratorów społecznych.

Wśród zgłoszonych było: 32 osoby bezrobotne, 13 osób podejmujących pracę dorywczą, 11 emerytów i rencistów, 13 osób pracujących, 7 osób utrzymujących się z zasiłków MOPR.

Komisja podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Członkowie zespołu ds. prowadzenia rozmów interwencyjno – motywacyjnych przeprowadzają wywiad z osobami nadużywającymi alkoholu, uzależnionymi i ich rodzinami, jednocześnie badając sytuację pod względem używania przemocy wobec członków rodziny przez osobę uzależnioną. Członkowie Komisji wspierają jednostki pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy, pomagając rodzinom z problemem alkoholowym. Wobec faktu stosowania przemocy podejmowane były odpowiednie działania, m.in. skierowano osoby do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, gdzie otrzymały wsparcie i pomoc psychologiczną.

Zespół do prowadzenia rozmów z osobami zgłoszonymi na leczenie odwykowe odbył 21 posiedzeń. Przeprowadził 284 rozmowy. Rozmowy dotyczyły również spraw z 2012 r. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

W celu przyspieszenia postępowania dotyczącego poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu podpisywane są, bezpośrednio przez Miasto Ostrołęka reprezentowane przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, umowy z biegłymi sądowymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku stwierdzenia przejawów uzależnienia od alkoholu przewodniczący komisji składa wnioski do sądu o zobowiązanie osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja skierowała akta 42 osób do Sądu. Członkowie Zespołu brali udział w sprawach rozpatrywanych przez Sąd. Sąd rozpatrywał również sprawy, które były kierowane przez Komisję jeszcze w 2012 roku.

W 2013 r. na realizację zadań publicznych zleconych w ramach konkursu ofert przekazano środki finansowe w wysokości **160.000,00 zł**, dla następujących podmiotów:

I zadanie: „Działalność informacyjna i edukacyjna na temat zdrowotnych i społecznych skutków używania środków psychoaktywnych”.

1. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” Ostrołęka ul. Kościuszki 24/26 kwota – 18.000 zł.
2. Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej, ul. Sobótkowa 6 kwota – 4.000,00 zł,

II zadanie: „Wspieranie realizacji programów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych”.

1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21 kwota – 10.000,00
2. Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. Józefa Bema 11 kwota – 7.000,00 zł.
3. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” Ostrołęka ul. Kościuszki 24/26 - kwota - 14.000 zł.
4. Samodzielne Koło Terenowe Nr 116 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Ostrołęce, ul. Koszarowa 3 kwota - 2.000,00 zł.
5. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „POMOCNA DŁOŃ” ul. Mazowiecka 2 lok.12 Ostrołęka kwota – 2.000,00 zł.
6. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” ul. Gorbatowa 15 Ostrołęka kwota – 3.500,00 zł
7. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” ul. Gorbatowa 15 Ostrołęka kwota – 7.500,00 zł
8. SpesMediaGroup ul. Sadowa 3 w Łomży, Oddział w Ostrołęce ul. Gomulickiego 1A kwota – 6.000,00 zł.,
9. Uczniowski Klub Sportowy „Narew” ul. Papiernicza 1 w Ostrołęce kwota – 5.000,00 zł,

III zadanie: „Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawiskom patologicznym poprzez realizację programów pt.„Bezpieczne wakacje w mieście i plenerze” skierowanych do dzieci i młodzieży w okresie letnim.

1. Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11 kwota – 10.000,00 zł.
2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21 kwota - 7.000,00 zł
3. Caritas Diecezji Łomżyńskiej ul. Rybaki 1 w Łomży - kwota - 9.000,00 zł.

4. Diecezja Łomżyńska Parafia p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce ul. Szwedzka 2
kwota - 11.000,00 zł.
5. Okręg Mazowiecki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej w Warszawie ul. Ursynowska 36/38 - kwota 15.000,00 zł,
6. Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy ul. Kościuszki 24/26 w Ostrołęce
kwota – 11.000,00 zł.
7. Uczniowski Klub Sportowy „Narew” ul. Papiernicza 1 w Ostrołęce
kwota – 3.000,00 zł,
8. Diecezja Łomżyńska Parafia p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce ul. Szwedzka 2
kwota - 4.000,00 zł,
9. Diecezja Łomżyńska Parafia p.w. św. Franciszka z Asyżu w Ostrołęce ul. Bohaterów Warszawy 21 kwota – 4.000,00 zł,
10. Towarzystwo Kulturalne „Bywalczy”, ul. Inwalidów Wojennych 23 – kwota 2.000,00 zł.
11. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia”
ul. Gorbatowa 15 Ostrołęka kwota – 3.000,00 zł,
12. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja” Ostrołęka ul. Kościuszki 24/26 - kwota - 2.000 zł.

Pozostałe środki bieżące, w kwocie 152.800,23 zł wydatkowano na:

w § 4170

- wynagrodzenia Miejskiej Komisji RPA	- 56.640,00
- opłaty za opinie biegłych sądowych	- 15.600,00
- koncert profilaktyczny dla młodzieży	- 2.000,00
- dofinansowanie spotkań trzeźwościowych	- 4.500,00

Łączna kwota: 78.740,00

w § 4210

- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla młodzieży	- 2.110,37
- zakup materiałów do kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	- 9.317,46
- zakup materiałów do kampanii „Narkotyki, to mnie nie kręci”	- 1.230,00
- zakup materiałów profilaktycznych	- 2.210,12
- dofinansowanie spotkań grup trzeźwościowych	- 1.082,09
- zakup sprzętu i materiałów dla w OLU w Łomży	- 1.000,00
- zakup papieru do informatora „Gdzie szukać pomocy”	- 25,99
- zakup art. spożywczych na spotkanie zorganizowane przez MKRPA	- 72,40

- dofinansowanie kursów i spotkań profilaktycznych dla dorosłych - 2.204,81

Łączna kwota: 19.253,24

w § 4300

- dofinansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką - 6.062,00
- współorganizacja spotkań trzeźwościowych - 1.951,20
- dofinansowanie zajęć dla dzieci i młodzieży w czasie ferii - 7.911,01
- dofinansowanie spotkań profilaktycznych dla młodzieży - 3.781,00
- dofinansowanie spotkań „Kurs Alfa” - 9.200,00
- współorganizacja Festiwalu Filmów Amatorskich „Filmowe Zwierciadła 2013” - 1.000,00
- organizacja „Pikniku Trzeźwości” - 1.876,00
- dofinansowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci - 810,00
- współorganizacja profilaktycznych wyjazdów dla dorosłych - 5.000,00
- zakup art. spożywczych na spotkanie zorganizowane przez MKRPA - 229,50
- współorganizacja spotkania profilaktycznego dla dorosłych - 3.000,00
- przeprowadzenie diagnozy problemowej na terenie m. Ostrołęki - 4.500,00
- upominki dla wolontariuszy MOPR - 1.131,60
- udział w konferencji członka miejskiej Komisji RPA - 66,50

Łączna kwota: 46.518,81

w § 4390

-opłata od wniosku i za opinie biegłych - 4.736,00

w § 4400

- opłaty za lokal MKRPA - 3.486,38

w § 4240

- zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek - 65,80

OGÓŁEM: 152.800,23 zł + dotacje 160.000,00 = 312.800,23 zł.

Na zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom jednostki miejskie otrzymały środki finansowe w wysokości:

1. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego - świetlice przy ul. Hallera 13, Pl. Dworcowym 4, ul. Padlewskiego 51 B – **306.782,00 zł.**
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie działalności na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w tym zapewnienie schronienia - **125.000,00 zł.**

Podsumowanie

Na podstawie informacji z części dotyczącej wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych można sformułować następujące wnioski:

1. Nadal należy ściśle współpracować z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Przeprowadzać kontrole w zakresie przestrzegania przez placówki handlowe i gastronomiczne przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
3. Kontynuować współpracę z Komisją, Strażą Miejską oraz Komendą Miejską Policji w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem utrzymywania porządku publicznego.